

Cultuur 10 oktober 2018

De Telegraaf

DE KRIJTKRING

Liesbeth Coltofs afscheids- Brecht

Wat: jeugdtheater (10+)

Wie: Toneelmakerij

Spel: o.a. Carmen van Mulier, Frédérique Spigt

Info: toneelmakerij.nl

Rechter Azdak (Roel Adam, in het midden) heeft een nogal onconventionele manier van rechtspreken.
Foto Sanne Peper

Theatermaakster Liesbeth Coltof werd na de première van haar voorstelling *De Krijtkring* het afgelopen weekend beloond met de VSCD Oeuvreprijs. Een zeer verdiend eerbetoon. En meteen ook een passend afscheid van haar artistiek leiderschap van *De Toneelmakerij*.

Ook met deze bewerking van de toneelklassieker *De Kaukasische Krijtkring* van Bertolt Brecht bewijst zij weer dat zij door de jury van die oeuvreprijs volkomen terecht de grande dame van het Nederlandse jeugd- en jongerentheater wordt genoemd. Al bijna dertig jaar gaat Coltof pittig repertoire en zware onderwerpen niet uit de weg. Baanbrekend was de bewerking van *De koning sterft* van Ionesco die zij in 1989 samen met acteur Roel Adam (ook nu weer verantwoordelijk voor de hertaling) maakte, waarin kinderen in het theater voor het eerst met een stervende man werden geconfronteerd.

Kinderen moet je serieus nemen, was en is haar motto. En dus kun je ze wat haar betreft ook rustig dit grauwe, maatschappijkritische stuk van Brecht voorschotelen met grootse thema's als oorlog, rechtvaardigheid, goed, kwaad en opportunisme. Al maken Coltof en consorten het uiteraard wel een stuk beter behapbaar. Zo brengt een proloog het dilemma al meteen dicht bij de belevingswereld van de jonge theaterbezoekers. Want wat neem je mee als je halsoverkop je huis moet ontvluchten vanwege een oorlog? Je paspoort, je iPad of toch je hond?

De gouverneursvrouw (Rop Verheijen) in *De Krijtkring* kiest voor haar kostbare kleding en vergeet haar bloedeigen kind. Keukenmeid Groesje (Carmen van Mulier) kan het niet over haar hart verkrijgen het meisje aan haar lot over te laten en ontfermt zich met alle gevaren van dien over het kleine meisje. Op haar vlucht ontmoet zij allerlei opportunisten die een slaatje proberen te slaan uit de oorlog. Het tweede deel handelt vanuit het perspectief van dronkenlap en dorpschrijver Azdak (Roel Adam). Te zien is hoe hij tot rechter wordt benoemd en op een gegeven moment Groesje en de gouverneursvrouw voor zijn neus krijgt. Hij beslist op nogal onconventionele wijze wie zich de moeder van het kind mag noemen.

Een bijzonder goede keuze is het geweest om zangeres Frédérique Spigt tot de spil van deze voorstelling te maken. Zij is niet alleen de verteller, maar zij maakte ook nog eens vijftien nieuwe liedjes, in sfeer variërend van melancholische blues tot een geinige kozakkenrap. Die muziek geeft het stuk een aangename schwung en lichtheid mee. Spigt, de andere spelers (die razendsnel van rol wisselen) en de muzikanten zuigen het publiek razendknop het verhaal in. In Carmen van Mulier die de rol van Groesje vertolkt is een leuk nieuw talent gevonden en Rop Verheijen krijgt in diverse vrouwenrollen de lachers op zijn hand.

Zoals we dat van Coltof gewend zijn, is dit geen gladgestreken geheel, maar eerder een rauwe vertelling, waarbij voortdurend zichtbaar blijft dat het hier om theater gaat. Al

met al is het een talige en gelaagde K rijtkring geworden. En laat u vooral niet misleiden door de term jeugdtheater. Deze voorstelling is zeker ook voor volwassenen meer dan de moeite waard. Coltof laat Brecht weer sprankelen. Ze mag met deze productie dan afscheid nemen van De Toneelmakerij, ze blijft theater maken. Gelukkig maar.

Esther Kleuver